

LA CAMPANA DE GRACIA

A LA GENT D' ORDRE.

ESCAMISATS, petroleros, assessins, lladres, enemichs de la familia y de la propietat, perill constant per la gent de bè....—tot aixó 'ns anomenaren, aixís que al esclatar la Revolució de Setembre lo partit republicá doná

mostras poderosas de lo que volia y de lo que podia.

Y nosaltres haviam de sentirnosho, y cansats ja de desmentirho ab paraulas y ab fets, no teniam altre remey que baixar lo cap y estendre 'l parayguas de la nostra paciencia pera rebre aquesta pluja de insults y de calumnias.

Jo no sé: hi ha certas personas en la societat molt bèn acostumadas á tots los goigs, á tots los plahers, á totas las delicias: gent tranquila que ja al neixe van treure la rifa: vesteixen bè, gosan bè, viuhén á velas desplegadas y qui tinga mal de caps que se 'ls passi.

Un dia contemplan á un home. Aquest home que no ha tret la rifa al neixe, no conta ab mes patrimoni que 'ls seus brassos, ni ab altre fortuna que son treball. Per únich goig se permet tenir familia. ¿Que hi voléu fer? Té una dona que á treballar l' ajuda y cinch ó sis criaturas que se 'ls xuclan de viu en viu; aquestas son las sèvas delicias.

Aquest home no tè temps ni medis de purirse: dú algunas vegadas la cara bruta, s'afaita tot lo mes un cop cada senmana, porta la roba de treballar y parla sempre rudament.

Estima la llibertat per sentiment, per ella daria la sanch de las sèvas venas, y no demana d' ella en cambi altra cosa, sino que posi á salvo la sèva dignitat d' home, y que en l' us dels drets l' iguali ab tots los qui com ell sigan fills de mare.

Vé un moviment polítich y entussiasmat agafa l' arma per salvar la idea santa.

Mes ay: aquell cisne de qui hem parlat primer, enguantat, plé de perfums, vestit de modo que sembla que acabi d' eixir de la capsa lo véu pèl carrer y 's torna groch com si mirés al esparver. No sé: aquella cara feréstega l' hi dona canguelo: aquell home mal vestit no voldria trobarlo pas á solas al bell

mitj de un camí, y aixís es que tira de llarch, murmurant:

—Ves á qui confian la defensa de la llibertat: á un petrolero, á un perdut, á un descamisat, á un miserable que no tè res per perdre!...

No 'ls escoltém pas, y seguim lo nostre camí.

Ni la cara, ni 'ls modals fan l' home. Al home 'l fá 'l cor y 'ls bons sentiments.

Los qui defensen la llibertat republicana federal podran dur alguna enmascara á las gallas; pero no 'n tenen cap dintre de la conciencia.

Per ço aquestos dias s' han vist cosas notables.

Un d' aquests perduts y qui diu un diu mil, descamisats, petroleros y tota la restant lletania, encare no ha tingut coneixement de que hi havia bandolers que cremavan la propietat y assassinavan als ciutadans, sense encomenarse á Déu ni al diable... ¿que ha fet? ¿Se n' ha anat ab la partida per satisfer sos instints salvatjes? No, que ha agafat un arma, y avuy corra per la montanya y sofreix tota classe de privacions, y s' exposa á que una bala 'l reventi: y ofereix ab gust a sèva sanch en holocauste á la patria deshonrada, y á las instituciones socials posadas en perill.

Un altre, y qui diu un diu mil també, en la ciutat fa centinella á la porta de una iglesia per evitar desórdres que matan l' activitat comercial y atentan contra 'ls interessos principalment de la gent que tenen per perdre.

Un altre en fi, porta 'l convenciment al ánimo de un seu company menos reflexiu fentli veure que qualsevol desórdre podria ser la mort de la República.

Y donchs ¿en que quedém? Veniu aqui, gent que 'ns motejavau, sens que may vos passés pèl cap descarregar la conciencia de las mil calumnias que 'ns inferiau. ¿D' hont ha sortit lo petróleo y l' assassinat?... ¿Ha eixit del pobre pis del obrer ó de lo sombra del confessorari? ¿Los ha practicat l' home que no conta altre crim que 'l vestir pobrement y no tenir la cara perfumada, ó 'l que frecuentava l' alta societat, s' entregava á obras piadosas, era l' admiració de la gent de bons senti-

ments religiosos, captava per Pio IX y s' entregava ab exemplar devoció á la fé, á l' esperansa, á la caritat y á las bonas obras?

Vaja: parlém clars. Y si 'us quedéu muts y cortats, calléu enhorabona y no tornéu pas á dir una paraula, fins que haventvos arreglat aquest tinglado que tè tantas goteras, al últim nos donguéu las gracias.

BATALLARAS

Res mes edificant que una de las compayias carlistas qu' entravan á Berga. La componen baylets de catorse, quinze y setze anys, y la mana un home conegut ja desde antich per la sèva ferocitat. S' anomena 'l Recaté.

Aquesta canalla la major part dels quals haurán sigut tendres escolanets, son l' espant de las poblacions ahont penetran. Lo saqueig, la violació, l' incendi son los seus jochs. Lo destrossar als presoners, lo mutilar als cadavers los seus divertiments mes grats.

De lluny se 'ls coneix la educació cristiana que deuen haver rebut á las sagristias.

Sembla impossible que cápiga tanta maldat dintre de uns cossos tant petits.

Al últim, mediant los informes judiciales, s' ha sabut que 'ls infelissos assassinats per una turba en lo Portal de Sant Antoni, no eran tals lladres, ni anavan á robar aquella nit, ni foren agafats tots á un temps, ni se 'ls trobá cap instrument de robo que indiqués lo que intentavan.

Sanch innocent la derramada ¿quin modo hi há de tornar á la vida als que la perderen, sent villanament assassinats?

Si al menos servís aixó per evitar en lo successiu semblants escenas!

Per judicar á un home se necessita serenitat d' ánimo é imparcialitat: de cap manera apasionament y ódi.

Qué! Un poble que ha abolit la pena de mort per tota classe de delictes matará al innocent?

¡Que 'n son de criminals los qui al agafarse á un infelís, van al darrera cridant «mateulo!»

Hem vist un bando firmat per lo general Contreras, que á nosaltres nos dona la gana de creure qu' es aprócrifo.

Un partit com lo nostre que tant combatia las arbitrietats dels generals progressistas, déu are dar un alt exemple, y no pot de cap modo incorre en las mateixas faltas.

Avans que tot es la lley y la decencia política. Per ço creyém que algú haurá abusat del nom del general Contreras.

Diuen que á la vora de la mort, los ateos mes empedernits giran los ulls al Cél.

Podrá ser aixó.

Pero ningú 'm negará á n' á mi que en idénticas circunstancias obran totalment á l' inversa. .. ¿qui dirian?... nada menos que 'ls ministros de Déu.

N' agafan algun... ¿que pensa? Que será una víctima. ¿Que fá?... Se torna groch, desencaixat, tremola, y aixís que 'l posan en llibertat, cau malalt del susto.

Vaja, que l' esperança de anar al cel aviat, es molt hermosa.

Pero que hi volan fer! En aquests casos los ateos se tornan espiritualistas, y aquests, partidaris de salvar la materia organizada baix la forma de capellá.

Lo fusellament del Pont de Reventí, ahont caigueren assassinats presoners capitulats honradament, dona una advertencia saludable als defensors de la república, contra 'ls carlins.

Si may arriba un apuro, deuen preferir la mort á la rendició.

Pensin, que si 's trobessin en lo desert d' Africa á la cassa del tigre no capitularian ab aquestas fieras, sino que farian tota la feyna que poguessen.

Aixís deuen obrar ab los tigres de las montanyas catalanas. Mentres hi haja un alé de vida, hi tē d' haver un dit que s' arronsi y un fusell que dispari. Morir per morir, val mil vegadas mes la mort á cop calent.

En Saballs es un héroe. En totas las accions, se queda endarrera.

Y quan los seus *catxorros* han tret las castanyas del foch, ell corra á menjárselas.

Ell es un home molt religiós y pensa.—Si al menos las balas republicanas fossen benehidas!...

Y 'ls llanuts ho creuen.

La companyia de petrolers está composta de gent que diu que son francesos.

Los francesos de Barcelona protestan contra aquesta afirmació, dihent que hi ha una lley que diu que tot francés que sense permís de son govern, fassi armas en territori estranger, pert la seva nacionalitat,

¿Que son donchs los petrolers? ¿Quina patria tenen? Lo bosch com las bestias fieras.

Aquestos dias s' han fet moltas agafadas. Als ignocents se 'ls ha deixat anar: als que s' ha cregut qu' eran culpables se 'ls ha dut á Monjuich, entregantlos als tribunals.

No se n' ha embarcat cap sense formació de causa, tal com ho feyan los moderats, ni se n' ha rostit cap de viu en viu per l' istil de l' Inquisició

Convenia acabar ab los focos de conspiració carlista, y s' ha fet tot lo que s' ha pogut dintre de la lley.

D' aquí en avant ja cal que la carlinada que desd' aquí dirigeix la tragedia que 's representa en la montanya, fassa uns ulls com dugas taronjas, porque hasta ab l' oló 'ls coneixerém.

Los antichs conservadors ja rapapiejan. Hi ha certs remeys que á uns temperaments

los salvan y á molts altres los atropellan de mala manera.

Un de tants es la república.

Y rapapiejan los conservadors, porque la major part somian ab buscar un nou rey, que vinga á sustituir en tot y per tot al pobre don Amadeo.

¡Llástima que no 'l trobin! Lo dibuixant de la CAMPANA no n' estaria poch de content.

Pero... aqui está 'l quid Si 'n troban un qu' estiga tant renyit ab sos interessos que 'l portin.

Lo que 's jo 'm faig monárquich desseguida.

¡Que volen ferhi! Hi ha admiracions que á un hom l' arrastran al precipici.

L' Olózaga ha dimitit.

Encare 'ns sembla sentir l'—¡OH! ¡TIBA!— de la opinió pública, arrancantli aquesta dimissió.

Molt s' ha pensat en suspendre las garantías. Hi ha sobre aquesta idea rahons en pró, y rahons en contra.

Los drets individuals están per damunt de tot: aixó es cert.

Pero pregunto jo:—¿Son individuos, los carlins, ó que son?

Desitjém que nostres legisladors estudihi aquesta qüestió.

Hi ha personas tant patrióticas que cada dia omplan l' Europa de guatillas: espantan als tontos ab las sevas exageracions, preocupan los esperits, sobrescitan los ánimos, atemorisan al capital, buscan que 'ls treballs se paralisin, y esperan fregantse las mans de gust, lo dia en que 'ns menjém los uns ab los altres, per esclamar, com ja 'u diahen are:—«Potencias estrangeras, veniu á salvarnos de l' anarquía, de la disolució, veniu á treure'ns d' aquest infern.»—

Aquesta gent son los amants del ordre y de l' honra de la patria. ¿No es vritat que son macos?

Pero que no 's descuidin si 'l cas que volan arriba. Lo poble espanyol que durant tota la seva historia ha demostrat que 'n va han passat los sigles, desde Numancia al Bruch, sabrá demostrar també qu' es lo poble mes justicier del mon. Que continuhin deixant anar las guatillas, y sabrém nosaltres deixar anar esparvers.

A Madrit ha eixit un periódich:

Se titula «Los Descamisados.»

Burges hi ha hagut que no ha pogut acabar de llegirlo: l' hi ha sobrevingut un atach, y ¡adios Madrit!

Per lo demás aquest periódich es lo burro de la fabula vestit de lleó, que deixa veure la punta de las orellas.

Actors bunyols los que las escriuen, deixan coneixe massa qu' están fent la comedia.

Al últim s' ha sabut que l' editor responsable es un antich polissont de 'n Sagasta.

Los qui l' escriuen pertanyen á aquella gent qu' están encare rosegant las mallas de alguna transferencia.

Son los angelets de las classes conservadoras.

¡Pobres diables!

D' aquesta senmana 'ls católics ne diuen de passió.

Ja veuréu preguntéuho als capellans agafats ó fugitius, y sabran esplicárvosho.

A judici dels presos, y recordant los fets de la passió, l' actuari deu semblarlos un escriba, y un voluntari de la República un faritzéu.

Todo es segun el color del cristal con que se mira.

Escenas d' aquels dias:

Agafan á un carlí casulá. Es lo qui se 'n duya, sense coneixement de la guardia, los quartos de las caixetas de Sant Jaume.

Després de tenirlo, l' hi preguntan:

—Dú cap arma á sobre?

—Ay! contesta torsent lo cap: l' única arma que duch es aquesta.

Y 's tréu uns rosaris, ab uns grans mes grossos que 'ls balins. Casi bé haurian pogut servir per carregar un trabuch.

Passa un capellá.

UN GRUPO DE BROMISTAS:—¡Alto!

LO CAPELLÁ:—Déu mèu: tingan: los quarts... lo rellotje.

—¿Per qui 'ns pren?

—Ay perdonin.

—Are per la paga, infla.

¡Plaf!

Xarpan á un carlí que porta dos bisturins y alguns paquets de desfilas.

—¿Perque 'u porta aixó?

—Per curarme 'l nas.

—Donchs cap á Monjuich á fer la cura.

Una noticia satisfactoria:

—De totas las fábricas que hi ha de Vich á Ripoll los carlins se n' han endut las bombas contra incendis.

¿Las voldrán per apagar los focs?

Si: per apagarlos ab raigs de petróleo.

A cal fuster:

—Noy, aprenent: dónam la barrina.

—Senyor Pau: en dias com aquestos de barrinas no se 'n véu cap.

Als carlistas indultats de la provincia de Castelló, amenassats villanament per las partidas, lo governador d' aquella provincia 'ls invita á passar á la capital y 'ls promet tres rals diaris.

—Un per Déu, un per patria y un per rey pensarán ells.

—Un per República, un per federació y un per democracia, los hi diré jo.

Sens suplica la inserció de la següent protesta:

—«Infamament calumniats desde molt temps, y en aquesta época de justicia, demaném al mon enter que se 'ns cambihi 'l nom.

«No volém, no, que se 'ns confonga á nosaltres que som tant lleals, tant fidels y tant generosos ab aquesta cáfila de llops que corran per la montanya sembrant la mort y l' extermini, y vivint de sanch humana fregida á las flamas del petróleo. Nosaltres som bestias casulanas, y no som fieras.»

«Una comissió de gossos CARLINS.»

—Ay Déu mèu: deya una beata. Los voluntaris guardan las iglesias.

—No s' espanti Donya Sinforosa, Nostre Senyor horroritzat davant dels horribles crims comesos pels carlins, ha permès que las barretinetas negres d' estam, se tornessin barretinassas vermellas de llana.

Los bifechs s' amaneixen ab llart, las torradas ab mantega, l' enciam ab vinagre, ab

oli lo pebrot confitat..... ¿Y 'ls sants ab que s' amaneixen?

Ab petróleo. Aixís ho fan los cuiners carlins, y quan ells ho fan.....

AVIS ALS SASTRES. TRANSFORMACIÓ DE UN MANTEU EN CAPA MADRILENYA.

Se 'n retallen dos pams del cap-de-vall, s' afaigeixen en forma de valona al cap demunt, y queda secularisada aquesta prenda de vestir.

Molta por hi havia aquests dias de que no 's calés foch á las iglesias.

Per lo que pogués ser, Dèu féu ploure, per si hi hagués hagut necessitat d' apagarlas.

Dos federals.

—¿Ahout vas Toni?

—A la montanya Gori.

—¿A matar carlins?

—A unir-me ab ells.

—¿Y aixó, que 'ts boig?

—No véus que aquí las iglesias se quedan del mateix modo y allá dalt las creman!... ¡Que hi vols fer! L' afició m' hi porta.

Si matan á n' en Saballs, lo calendari s' augmentará.

Tindrém un Sant Saballs, *mártir y petrolero*. No hi haurá cuina sense la seva estampa.

En una rectoria.

La majordona plora. L' escolanet l' interpela.

—¿Y donchs que t' senyora Laya?

—Ay fill mèu; mossen Cinto s' ha escapat, y jo 'm quedo aquí dejunant. No m' ha deixat res.

—Si l' hi puch ser útil per alguna cosa...

—No, angelet mèu. Si fosses mes gran y tinguessis casa parada, vindria á menjar á casa tèva.

CANTARELLAS.

Si los homes som germans y tots de Dèu ne som fills, no endevino per que som los uns pobres y altres rics.

A la porta de un presiri hi han escrit ab un carbó: —Aqui lo bó 's fa dolent y 'l dolent.... se fá pitjó

Es lo mon un Carnaval ab caretas de traidor: qui no la porta á la cara la porta dintre del cor.

UN TROMPET DE REUS.

Buffon en la seva historia natural se descuidá una especie, de la familia dels *carnívoros*.

Entre 'ls tigres, las yenas y las panteras, havia de ficarhi 'ls *carcundas*; animal ¡y tant animal! de forma humana; pero sense cor y ab un diposit de petróleo á las barballeras. Vomita extermini com las ballenas aygua, y 's casa ab molta frecuencia per las montanyas de Catalunya. *Carcundi Silvestri*

—Després de las coronas dels reys, venan las dels capellans, deya un conservador. Aixó no es viure.

—Escolti D. Panxo: vosté s' enganya. Lo que no es viure es morir fusellat per la carlinada. Y en quant á las coronas, no venen las dels capellans immediatament després de las dels reys, sino després de las coronas fúnebres posadas sobre la tomba de mes de xexanta voluntaris de la república villanament assassinats. Vosté qu' es tant amant del órdre, comensi per no alterar l' órdre de las cosas.

Berga 's presenta á nostra vista y 'ns horrorisa. Veyém á un traidor, contemplém á mes de un cobart; sentim l' espatech de las descargas carlistas y 'l fum del petróleo que invadeix l' atmósfera nos asfixia.

La vergonya y l' irritació encenen nostras galdas. Vergonya per la cobardia d' alguns, vergonya també perque la pobre vila desde molt temps inutilment demanava reforsos ab que salvarse de la irrupció que l' hi caigué sobre. Irritació al veure com creman las casas de vehins pacífichs, al contemplar com entran al saqueig aquells defensors de la *sagrada* causa.

No aném á referir punt per punt lo que passá. Los diaris han pogut adelantarse 'ns, fentho detalladament. Nosaltres no 'ns proposém mes que pintar lo cuadro d' horror que aquestas manadas de fieras han sembrat en aquella vila. L' incendi, lo robo y l' assassinat: veus' aqui las sevas hassanyas.

Y al abandonar la població carregats de botí, y voltant á mes de doscents presoners víctimas de la traició de un home, picats per la columna de Cabrinety, després de tractar com negres als qui honradament capitularen depositant las armas pera obtenir la llibertat, faltava que coronessin la seva salvatge victoria ab alguna escena de caníbals.

Bèn poch tardaren á ferho. En lo Pont de Reventí xexanta fills del poble, queyan vilment assassinats. Sobre sos cadáveres se tiraren com una manada de corps. La carretera quedá cuberta ab pochs moments de trossos de carn humana. Y sobre aquella horrorosa catifa de cervells, de brassos, de camas y de trossos informes feren posarhi als demés presoners, perque respecte á son porvenir concebissin una hermosa esperansa.

En Saballs, l' anomenat Alfonso y l' anomenada D.ª Blanca contemplaren sonrient aquest quadro de horror, com Cabrera en la guerra dels set anys, ecutemplá entregat al festí, lo degollament de Burjassot. Sols que aquest últim venjava l' assassinat de la seva mare, y aquells obravan d' aquest modo no més que per instint sanguinari.

Nosaltres que hem combatut als carlins desde que aparesqueren, ab tot y que en un principi se 'ns tatxava de mals republicans, perque sabiam ja lo que 's pot esperar d' aquesta canalla, avuy tenim de fer un gran esforç pera reprimir la véu de la sanch que 'ns crida ¡venjansa! y acudir á la véu de la rahó que 'ns diu ¡justicia republicana!

A la montanya tothom qui tinga sentiment lliberal. Fém una guerra d' extermini contra aquestos cafres. Y qui no puga anarhi quédís á la ciutat y vigili als casulans, no menos temibles y no menos propis per prestar malehits serveys. Convé tant batre als facciosos, com destruir á sos auxiliars.

Als uns á foch y á sanch: als altres baix lo pes terrible de la lley.

Poble: no t' embrutis com ells las mans de sanch, en vil assassinat: no vulgas fer brillar la téva venjansa, á la resplandor de l' incendi. Pero no deixis un moment de combatre als que en lo camp te provocan, ab l' espasa de la forsa; y als qui provocan en la ciutat, ab l' espasa de la lley.

CORRESPONDENCIA PARTICULAR de la Campana.

Noms dels que 'ns han enviat xaradas, algunas de las quals, las que pugan anar, passarán al torn, per quan hi capigan: Un Figuerenich.—Nela.—J. G. y T.—R. S. Purgás.—Un pagés de fora.—Panotxa.—Lo noy de la mare.—Un aprenent de poeta.—Quatr ulls.—Farinetas.—J. E. P.—Trompet de Reus.—Pau Peu-piu y Pou.—y E. B. y J. Hem rebut endavinallas dels ciutadans: Noy de San Joan.—Un catalá.—A. F. O.—y C. A. R. Ciutadá Nissu de Prema.—No veu que si tothom nos venia ab xismes de poble no 'n undriam prou ab cent campa-

nas.—F. S.—¿Versos castellans nos envia? Se deu haver equivocát de casa.—Gatet de sacre.—Per ure no insertém geroglífichs.—J. R. y C.—Quan fassi versos tingui en compte que de l' accent en avall han d' acabar tots ab las mateixas lletras.—J. P. y R.—Idem. idem.—C. A. R. ¿Vol dir que lo que 'ns envia es un epigrama? Mirisoho bè.—Un privat de casa seva.—Guardem lo que 'ns envia per quan no deguém ocuparnos tant exclusivament de política.—Cañot de Tortosa.—Quan hagi après de modys y d' ortografía l' hi contestarém.—Jo-feresa: que no te dits per contar las sílabas? Home vagi ale: la.—J. C.—Idem. idem.—J. J. y Pitet.—Home, si t'è sentiments humanitaris, no 'ns envia versos desguitarrats, que atacan los nervis.—Un noy de Llaveneras.—Habana.—No deixerém d' aprofitar las sevas endavinallas.—Un sarahuista.—Aprofitarém ab molt gust lo seu epigrama.—A. F. O.—Idem per lo que re-pecte als seus.—M. D. y B. Idem. idem.—Lo Dimoni.—Los grassos no serveixen: los altres bè.—Un pagés de fora.—Aprofitarém l' epigrama.—Pere sense por.—Hem rebut ab molt gust la seva letreta qu' insertarém próximament.—Mossen Guixa.—La seva poesia mereix també insertarse y ho farém.—J. C.—La llarga historia del capellá que 'ns esplica, per massa llarga no podem insertarla.—Lo jove rúshich.—Es llástima publicar la seva poesia en la CAMPANA. Home! Envi'la als Jochs Florals.

SOLUCIÓ

á las dos xaradas y a la endavinalla del número anterior.

Si l' O-LÓ-ZA-GA tornava de Paris ab poca gent, una DOT-ZE-NA de cacos ne fusellaba lo TREN.

FARINETAS.

Han remés las tres solucions exactes los ciutadans E. B y F.—Nofra Quirlus.—En Nineta.—Pau Peu-piu y Pou.—Nela.—Marieta Tascona.—Lo Dimoni.

La primera y la tercera l' han enviada los ciutadans Un trompet de Reus.—Jo-feresa.—Lo Net del avi.—Panotxa.

Y la tercera no més l' han remesa una Raspa d' en Saballs.—Un retallet de dona.

XARADA

I.

Un primera animal, brut, Prop la porta d' un segona, Dos cops prima molt rodona Al mitg deixá del pelut. Un clergue á la casa entrava. Quant un xicot per detrás, Un tronxo de tersa ¡zas! A la teula me li clava. Va ser una mala acció, Va ser una infernal burla, Que fins jo crech que va durla La germana «Covvicció.» En fi, nostre hèroe, prudent, No entretenint *dos prima*, A l' escaleta s' arrima Pujant llest, sino corrent. De entrar al dos t'è desitg Y ¡cruel sort! sent al replá Las sabatas va posá Del qu' he dit al bell bell mitg. Entre aixó y lo del xicot Lo posá ab tant mal humor, Qu' á l' iglesia ni á n'al cor L' endemá aná sent lo tot.

F. S.

II.

Prima sumo, prima sento, prima vaig, prima menjo, prima tinch prima trencó y de un arbre 'l tot arrenco.

A. F. O.

(Las solucions en lo próxim número.)

ENDEVINALLA.

Neixo alta y moro baixa: sò rodona y no sò roda: duch fandillas á la moda y com geni al cap duch foch: No estich malalta y tinch metxa; pèl calor com nèu so fosa, esbelta sò y primorosa.... ¡Vaja, home! ¡Ni aixís tampoch?

UN PRIVAT DE CASA SEVA.

(La solució en lo próxim número.)

I. Lopez, editor, Rambla, 20.

Imp. de la V. y F. de Gaspar, Ataulfo, 14.

DEU

PATRIA

REY

PRECIO
CAPITULACION
DE BERGA

RIPOLL

SABALLS

MORALES

MIRET

BERGA